

5. Коломоєць О. Д. Світовий досвід протидії насильству в сім'ї. *Ученые записки Таврического национального университета им. В. И. Вернадского*. Серія "Юридические науки". № 1. 2011. Т. 24 (63). С. 202–208.

6. Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (стамбульська Конвенція): довідник для членів парламенту. Київ, 2013. 108 с.

7. Методичні рекомендації щодо запобігання та протидії насильству. Міністерство освіти і науки України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v5480729-18#Text> (дата звернення 02.12.2020).

8. Про запобігання та протидію домашньому насильству. Верховна Рада України: веб-сайт. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19#Text> (дата звернення 03.12.2020).

9. Проект Гармонія. Громадська програма із запобігання насильству в сім'ї. Львів, 14-20.04.2000. С.95.

ДОСВІД САУДІВСЬКОЇ АРАВІЇ ЩОДО ПРОТИДІЇ ДОМАШНЬОМУ НАСИЛЬСТВУ НАД ЖІНКАМИ НА ДЕРЖАВНОМУ РІВНІ

Ірина БАРИНОВА, слухач магістратури 102 навчальної групи навчально-наукового інституту № 1 Національної академії внутрішніх справ

Науковий керівник: професор кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, полковник поліції **Олександр ДОЦЕНКО**

Саудівська Аравія велика країна з монархічним устроєм правління. Крім того, що монарх керує державою, він також приймає закони на основі релігії та шаріату. Щодо релігійних законів жінка вважається лише доповненням чоловіка і не має майже ніяких прав на своє волевиявлення. Багато жінок усвідомлено дотримуються цих обмежень, але не тільки ці обмеження псують їх життя. Прикладом є те, що жінка не мала право навіть на керування транспортними засобами, але в позаминулому році був прийнятий закон що надав жінкам таку можливість. Чоловік або батько для жінки та дітей і є сам закон, що і є однією з форм домашнього насильства, яка характерна для жінок в Саудівській Аравії, - це чоловіча опіка, також відома як махрам. Без дозволу чоловіка-опікуна жінка не має права на виїзд з країни, на одруження, на зайняття улюбленою справою та інше. Якщо жінка не виконує вказівки чоловіка в Саудівській Аравії соціально прийнято бити жінок або дітей, щоб покарати їх. Закони моралі та гуманності звісно ігноровані, але це не протирічить ніби як «релігійним» законам. Якщо дійсно розібратися в самому ісламі, то ніяких антигуманних речей там не знайти. Все це призводить до того, що аравії та інші ісламісти самі трактують релігію так, що б домінувати над слабшими, а саме жінкою та дітьми, тому що так зручно та вигідно. Багато жінок дійсно вважають це релігійною

нормою та бояться йти проти релігії і Бога висловлюючи свої скарги та не вподобання.

Домашнє насильство в Саудівській Аравії стало привертати увагу громадськості в 2004 році після того, як популярна телеведуча Ранія аль-Баз була жорстоко побита своїм чоловіком, а фотографії її синців і опухле обличчя були опубліковані в пресі. За словами Аль-Баз, її чоловік побив її, маючи намір вбити, після того, як вона відповіла на дзвінок без його дозволу. Насильство щодо жінок і дітей в сім'ї звичайно не розглядалося як кримінальної справи в Саудівській Аравії до 2013 року. У 2008 році прем'єр-міністр наказав «підрозділам соціального захисту», створити притулки для жінок в Саудівській Аравії. У тому ж році прем'єр-міністр також поставив уряду завдання розробити національну стратегію боротьби з домашнім насильством. Деякі королівські фонди Саудівської Аравії, такі як Центр національного діалогу імені короля Абдель Азіза і Фонд короля Халіда, також проводять просвітницькі та інформаційні зусилля по боротьбі з насильством в сім'ї. У серпні 2013 року кабінет міністрів Саудівської Аравії вперше схвалив закон, що кваліфікує насильство в сім'ї як кримінальний злочин. Закон передбачає покарання до року тюремного ув'язнення і штраф в розмірі до 50 000 ріалів (13 000 доларів США). Максимальні покарання для рецидивістів можуть бути збільшені вдвічі. Закон криміналізує психологічне і сексуальне насильство, а також фізичне насильство. Він також включає положення, що зобов'язує співробітників повідомляти про випадки зловживань на робочому місці свого роботодавця [1].

Перші роки було важко жінкам перебороти себе та зателефонувати в поліцію чи звернутися в певні центри допомоги, тому що самі поліцейські відносились до закону скептично. Але зараз все почало доволі ефективно працювати, було створено спеціальний телевізійний канал, призначений для поширення інформації про права жінок, і в засобах масової інформації вільно обговорюються всі питання, що стосуються жінок. Підвищення рівня обізнаності з цих питань забезпечує Національна організація з прав людини. Також був створений електронний портал для скарги. Дуже поширюється інформація про шляхи повідомлення щодо фактів насилля в сім'ї. На офіційному державному сайті про права людини та соціальний розвиток зазначено як повідомляти про випадки домашнього насильства: дзвінок із фіксованого або мобільного телефону на безкоштовний номер (1919) або звернення до будь-якого з комітетів соціального захисту в різних регіонах Королівства. Повідомлення отримують:

- Приймальний центр зв'язку на безкоштовний номер (1919) головного управління соціального захисту;
- Комітети соціального захисту в різних регіонах;
- Імари регіонів;
- Національна програма з питань сімейної безпеки;
- Державні та цивільні лікарні;
- Поліцейські відділення;

- Навчальні заклади;
- Благодійні об'єднання;
- Комісія з прав людини;
- Національне суспільство з прав людини [2].

Таким чином, Саудівська Аравія робить кроки до гуманних законів та викорінення релігійних догм з нормативно-правових актів. Діяльність закону щодо домашнього насильства контролюється багатьма міжнародними організаціями, у тому числі ООН. Було послаблено також саму опіку чоловіка над жінкою, що надає жінці більше свободи. Організація Об'єднаних Націй була залучена в спробу скасування системи опіки. Крім того, жінки, які є жертвами побутового насильства, можуть попросити звільнити їх від опіки, після чого вони починають нести повну відповідальність за себе і своїх дітей. Оскільки на практиці багато жінок не мають повну інформацію про свої передбачені законами шариату права і обов'язки, то для виправлення такого становища були проведені кампанії по підвищенню рівня обізнаності. Закон про протидію насильства застосовується як до громадян Саудівської Аравії, так і до іноземців, включаючи домашніх працівників [3]. Також принц цієї країни Мохаммед ібн Салман створив та затвердив план «Бачення Саудівської Аравії у 2030 році», один з пунктів якого є надання жінкам більше прав та розширення їх свобод [4].

Список використаних джерел:

1. Домашнее насилие в Саудовской Аравии URL: https://ru.qaz.wiki/wiki/Domestic_violence_in_Saudi_Arabia
2. Human resources and Social Development- офіційний державний сайт щодо прав людини та соціальний розвиток URL: <https://hrsd.gov.sa/en/services/622>
3. Краткий отчет о 815-м заседании, состоявшемся во Дворце Наций, Женева, во вторник, 17 января 2008 года, в 10 ч. 00 м. URL: <http://docstore.ohchr.org/SelfServices/FilesHandler.ashx?enc=6QkG1d%2FPpRiC AqhKb7yhskcAJS%2FU4wb%2BdIVicvG05RzcqaxuDN%2By1BiehQjS0a%2F1snq5ikpTAGkokPE1vBsmYiduLtm2N1dyai%2BLPuH8YlFQvsR9N2JUGN%2FB N3Szd1s>
4. «Бачення Саудівської Аравії у 2030 році» URL: <https://vision2030.gov.sa/en>

НАСИЛЬСТВО В СІМ'Ї: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Ірина БУЛИК, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук